

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VOORZITTER VAN DE XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 267.585 van 10 september 2026
in de zaak A. 248.457/XIV-40.211**

In zake: J.V.

tegen:

het VLAAMSE GEWEST

I. Voorwerp van de vordering

1. De vordering, ingesteld op 15 juni 2026, strekt tot de schorsing van de tenuitvoerlegging van “de beslissing zonder datum, op 16 april 2026 per e-mail meegedeeld aan [verzoeker] en waarbij verzoeker in kennis wordt gesteld dat de Vlaamse Overheid, Agentschap Landbouw en Zeevisserij geen gunstig gevolg kan geven aan verzoeker zijn ‘Vraag #136566: Bezwaar actieve landbouwer binnen het GLB – campagne 2025 – [...]’ en waardoor verzoeker geen toegang heeft tot GLB-steun zoals basisinkomensteun, ecoregelingen, VLIF-steun ... en hij geen Vlaamse of Waalse betalingsrechten kan activeren.”

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking van 3 juli 2026 werd, in samenspraak met het aangeduide lid van het auditoraat, de procedurekalender vastgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 2 september 2026, om 15.00 uur.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker, die verschijnt in persoon, is gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Met een brief van 12 november 2025 laat het agentschap Landbouw en Zeevisserij aan verzoeker het volgende weten:

“Op basis van de gegevens waarover wij momenteel beschikken, bent u geen actieve landbouwer meer binnen het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) omdat U voor campagne 2025 niet aan alle voorwaarden voldoet. Concreet wil dat zeggen dat u voor campagne 2025 niet in aanmerking komt voor steun binnen het GLB.

Volgens de gegevens van de Federale Pensioendienst ontvangen alle bedrijfshoofden, zaakvoerders, leden, vennoten of bestuurders een rustpensioen voor de maand mei 2025 (maandbedrag van mei). Landbouwers waarbij dit het geval is, voldoen niet aan de pensioenvoorwaarde en zijn geen actieve landbouwer meer vanaf 2025.”

Verzoeker dient hiertegen bezwaar in.

3.2. Met een e-mail van 16 april 2026 antwoordt het agentschap Landbouw en Zeevisserij het volgende op dit bezwaar:

“Wij hebben uw bezwaarbrieven met bijhorende bewijsstukken goed ontvangen.

Wij hebben begrip voor de impact die de gewijzigde regelgeving op uw bedrijfsvoering heeft. Toch moeten we u informeren dat we geen gunstig gevolg kunnen geven aan uw bezwaar. Omdat [verzoeker] de enige zaakvoerder is van het landbouwbedrijf en momenteel wel een rustpensioen ontvangt, blijft hij volgens de geldende Europese en Vlaamse regelgeving uitgesloten van premies binnen het Gemeenschappelijke Landbouwbeleid.

Ik geef hieronder wat duiding rond enkele argumenten die worden aangehaald.

Deze nieuwe voorwaarde rond rustpensioen is vanaf campagne 2025 in voege. Ook in de jaren voorafgaan is er gecommuniceerd dat deze wijziging er zou komen.

Bij het in voege gaan in 2025 was er nog geen automatische uitwisseling van de pensioengegevens met de Federale Pensioendienst. Het Agentschap was dus niet op de hoogte welke personen al dan niet een rustpensioen ontvangen. Daarom werd er gewerkt met een verklaring op eer in de verzamelaanvraag. In uw verzamelaanvraag van campagne 2025 heeft u aangegeven dat u geen rustpensioen ontvangt. Dat is in het najaar gecorrigeerd op basis van de gegevens die de Federale Pensioendienst heeft overgemaakt.

Dat u toch geselecteerd werd voor een controle, komt doordat de selectieprocedure voor controles al was afgerond voordat deze statuswijziging in onze systemen was verwerkt.

Er is geen minimumbedrag in de uitsluiting op basis van rustpensioen. Dat wil zeggen dat iedereen die een rustpensioen ontvangt in rekening wordt gebracht, ongeacht het bedrag van het rustpensioen. Het Agentschap beschikt niet over informatie over de basis waarop dit rustpensioen is gebaseerd en berekend.

In uw bezwaar haalt u ook de investeringen aan die in het verleden gedaan zijn met behulp van VLIF-steun. Wie niet langer voldoet aan de definitie van ‘actieve landbouwer’, komt conform de regelgeving niet meer in aanmerking voor deze steunmaatregelen.

Het spijt me dan ook te moeten melden dat er geen gunstig gevolg gegeven kan worden aan uw vraag.”

Deze e-mail wordt door verzoeker aangemerkt als de bestreden beslissing.

IV. Schorsingsvoorwaarden

4. Krachtens artikel 17, § 1, derde lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State kan de schorsing van de tenuitvoerlegging slechts worden bevolen onder de dubbele voorwaarde dat de zaak te spoedeisend is voor een behandeling ervan in een beroep tot nietigverklaring en indien minstens één ernstig middel wordt aangevoerd waarvan het onderzoek zich leent voor een versnelde behandeling en waarmee de nietigverklaring van deze beslissing *prima facie* kan worden verantwoord.

V. Onderzoek van het enige middel

Uiteenzetting van het middel

5. In het enige middel voert verzoeker de schending aan van het redelijkheidsbeginsel, het “motiveringsbeginsel”, het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel. Het auditoraat vat het middel als volgt samen in het verslag over de vordering tot schorsing:

“15. [Verzoeker] spreekt de bewering in de e-mail van 16 april 2026 tegen dat de verwerende partij vooraf zou hebben aangekondigd dat er een voorwaarde zou worden toegevoegd aan de criteria om als actieve landbouwer te worden beschouwd. Verder in het verzoekschrift noemt hij dit een schending van de actieve informatieplicht van het agentschap.

Hij legt een artikel voor uit een vaktijdschrift, en citeert daaruit:

Er komt een Europese definitie van actieve landbouwers. [...] Sommige ministers noemen het discriminatie en illegaal om gepensioneerde boeren uit te sluiten van areaalsteun. Nog meer, het dreigt juist generatievernieuwing in gevaar te brengen en meer landbouwgrond uit productie te nemen; Ze vinden dat de EU moet opkomen voor jonge boeren met steunmaatregelen, niet door oudere boeren uit te sluiten. [...].

In het artikel wordt ook gesteld dat leeftijdsdiscriminatie ongeoorloofd is en dat ‘niet alle Belgen gelijk [zijn] voor de wet (artikel 10 —11 Grondwet) indien Vlaamse betalingsrechten verschillen van Waalse betalingsrechten’.

17. Hij zegt dat hij geen pensioen heeft aangevraagd en dat hij dat ook heeft gemeld in zijn bezwaar van 29 december 2025, waarbij hij tevens heeft laten weten aan de pensioendienst te zullen vragen de betaling stop te zetten.

18. Het agentschap heeft hem het probleem pas op 19 november 2025 gemeld, tijdens een periode dat er specifieke winterwerkzaamheden aan de gang zijn en er gelet het jaareinde een aantal administratieve verplichtingen moeten worden vervuld. Hij kan daardoor niet meteen een met argumenten en bewijsstukken gestaafd bezwaar indienen, en had onvoldoende tijd om oplossingen te zoeken en daartoe maatregelen te nemen. De late communicatie door de overheid schendt het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

‘Tot op heden mocht verzoeker zelfs nog geen officieel antwoord van het Agentschap ontvangen met vermelding onder meer van de beroepsmogelijkheden die er nog zijn na het bezwaar binnen de Vlaamse administratie.

Verzoeker is momenteel nog steeds onwetende of er bij de burgerlijke rechtbank van eerste aanleg een beroep kan ingesteld worden of bij een administratief rechtscollege, welk het juiste adres is, welke de beroepstermijnen zijn etc.

[...]

Het nemen van de bestreden beslissing in de gegeven omstandigheden houdt een miskenning in van het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidbeginsel (zie ook in die zin: Raad van State, arrest nr. 218.348 van 8 maart 2012 in de zaak A. 192.981/IX-6473).

De artikelen 2 en 3 van de motiveringswet bepalen dat elke eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur (zoals in casu de Vlaamse Overheid, Agentschap landbouw en Zeevisserij) in de akte de juridische en feitelijke overwegingen moet vermelden die aan de

beslissing ten grondslag liggen. Die motivering moet ‘afdoende’ zijn. De bestreden beslissing bevat echter geen deugdelijke grondslag om verzoeker onmiddellijk uit te sluiten van basisinkomenssteun, eco-regelingsteun en VLIF-steun in de campagne 2025 en latere campagnes.

Doordat de bestreden beslissing de rechtstoestand van verzoeker definitief bepaalt, terwijl tijdig en in elk geval vóór 31 december 2025 een regeling had kunnen uitgewerkt worden, bijvoorbeeld oprichten van een vennootschap en in de verzamelaanvraag de Vlaamse rechten tijdig hadden kunnen geactiveerd worden, zijn het rechtszekerheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel geschonden.”

Beoordeling

6. In de uiteenzetting van verzoeker onder het kopje “Eerste en enig middel” lijkt verzoeker een aantal kritieken onder te brengen, waaruit de Raad van State in het kader van het *prima facie* onderzoek van de voorliggende vordering, de volgende grieven lijkt te kunnen afleiden.

Ze worden hierna op hun merites onderzocht.

7. In de mate dat verzoeker kritiek uit op het verstrekken van informatie over de aankomende wijziging van de voorwaarden om als actieve landbouwer te worden beschouwd, op de laattijdigheid waarmee het bestuur verzoeker ervan op de hoogte heeft gebracht dat hij niet voldeed aan de toegevoegde voorwaarde inzake het rustpensioen en op het nalaten om verzoeker duidelijke informatie te verschaffen over de mogelijkheid zich tot de burgerlijke dan wel de bestuursrechter te wenden, betreft dit geen kritiek die, mocht ze ernstig zijn, de wettigheid van de bestreden beslissing als zodanig kan vitiëren. In die mate is het middel niet ernstig.

8. In de mate dat verzoeker, zich steunend op een artikel uit het “landbouwleven” van 30 april 2026, hiermee de wettigheid lijkt te betwisten van de vereiste dat een landbouwer die een rustpensioen ontvangt niet voldoet aan het begrip “actieve landbouwer”, beoogt hij op het eerste gezicht met zijn kritiek de in artikel 4, § 2, eerste lid, 5° van het besluit van de Vlaamse regering van 21 april 2023 ‘tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid’ (hierna: het

besluit van 21 april 2023) vervatte vereiste dat “binnen de landbouwer [...] er minstens één bedrijfshoofd dat, zaakvoerder die, lid dat, in geval van een feitelijke vereniging, gecommanditeerde vennoot die, vennoot onder firma die of bestuurder [is] die geen rustpensioen ontvangt”.

Verzoekers uiteenzetting ter zake beantwoordt evenwel niet aan het begrip “middel” in de zin van artikel 2, § 1, eerste lid, 3°, en artikel 2, § 1, tweede lid, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State’. Op het eerste gezicht wordt immers niet voldoende duidelijk uiteengezet op welke wijze het als geschonden aangevoerde gelijkheidsbeginsel volgens verzoeker concreet zou zijn miskend. De vereiste van een voldoende duidelijke uiteenzetting van een middel houdt in dat noch de verwerende partij, noch de Raad van State zich op basis van veronderstellingen een beeld dient te vormen van hetgeen de verzoekende partij werkelijk beoogt aan te voeren. Het komt niet aan hen toe om uit een gebrekkige uiteenzetting zelf de noodzakelijke elementen van een middel af te leiden of in de plaats van verzoeker het verzoekschrift aan te vullen. In zoverre voldoet de uiteenzetting niet aan de gestelde eis. Het middel is in die mate niet ontvankelijk en derhalve niet ernstig.

Eenzelfde vaststelling geldt voor verzoekers grief dat de bestreden beslissing volgens hem het rechtszekerheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel schendt doordat de bestreden beslissing hem niet meer toeliet om voor 31 december 2025 een alternatieve regeling uit te werken. Ook wat deze grief betreft, zet verzoeker niet uiteen op welke wijze zulks deze beginselen schendt. Het middel is in die mate niet ontvankelijk en dus niet ernstig.

9. In de mate dat verzoeker de schending aanvoert van het “motiveringsbeginsel” zoals dat besloten ligt in de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’ (hierna: de wet van 29 juli 1991), verplichten de artikelen 2 en 3 van die wet de administratieve overheid in de akte de juridische en feitelijke overwegingen op te nemen die aan de beslissing ten grondslag liggen, en dat op “afdoende” wijze.

Het afdoend karakter van de motivering betekent dat de motivering pertinent moet zijn, dit wil zeggen dat ze duidelijk met de beslissing te maken moet hebben, en dat ze draagkrachtig moet zijn, dit wil zeggen dat de aangehaalde redenen moeten volstaan om de beslissing te dragen. De belangrijkste bestaansreden van de motiveringsplicht bestaat erin dat de betrokkene in de hem aanbelangende beslissing zelf de motieven moet kunnen aantreffen op grond waarvan ze werd genomen, opdat de betrokkene met kennis van zaken zou kunnen uitmaken of het aangewezen is de beslissing met een annulatieberoep te bestrijden.

De bestreden beslissing steunt op de hiervoor onder punt 3.2 weergegeven motieven, waarnaar wordt verwezen. Uit die motivering kan verzoeker op het eerste gezicht afleiden dat het determinerende motief van de bestreden beslissing erin bestaat dat hij, als enige zaakvoerder van het betrokken landbouwbedrijf, een rustpensioen geniet en om die reden krachtens de toepasselijke Europese en Vlaamse regelgeving uitgesloten is van de betrokken steunmaatregelen in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Los van de vraag of de bestreden beslissing een bestuurshandeling vormt in de zin van de voormelde wet, verschaft deze motivering verzoeker op het eerste gezicht afdoende inzicht in het doorslaggevende motief waarop de beslissing berust. Dit volstaat in het licht van de door hem aangevoerde schending van de formelemotiveringsplicht. Deze gaat bovendien niet zover dat zij het bestuur ertoe verplicht de uitdrukkelijk vermelde motieven nader toe te lichten of te verantwoorden. De enkele omstandigheid dat verzoeker zich niet kan verenigen met de gegeven motivering, volstaat niet om deze als onwettig aan te merken. Het middel is in zoverre niet ernstig.

10. Het enige middel is niet ernstig.

VI. Conclusie

11. Er is niet voldaan aan ten minste één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die cumulatief vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen.

BESLISSING

De Raad van State verwierpt de vordering.

Dit arrest is uitgesproken op tien september tweeduizend zesentwintig, door de Raad van State, XIVE kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
bijgestaan door	
Joris Casneuf,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Joris Casneuf

Geert Debersaques